

Egyenlőtlenség a pénzügyi stabilitási statisztikában

Kis Gábor, MNB

Módszertani nap, KSH

2011. január 25.

MAGYAR NEMZETI BANK

Pénzügyi stabilitás fogalma, eszközei, intézményrendszere

- Pénzügyi stabilitás: a kulcsfontosságú pénzügyi piacok és a pénzügyi intézményrendszer ellenálló a gazdasági sokkokkal szemben és képes zökkenőmentesen funkcionálni
- A pénzügyi stabilitást elősegítő, leggyakrabban használt eszközök:
 - Elemzések, a kockázati tudatosság növelése
 - Szabályozás
 - Közvetlen jegybanki beavatkozás (pl. devizapiaci műveletek, likviditás biztosítás)
- Nemzetközi válságok, sokkok - nemzetközi munkamegosztás : IMF, BIS, ESRB, jegybanki és felügyeleti szervezetek

Pénzügyi stabilitási statisztikák

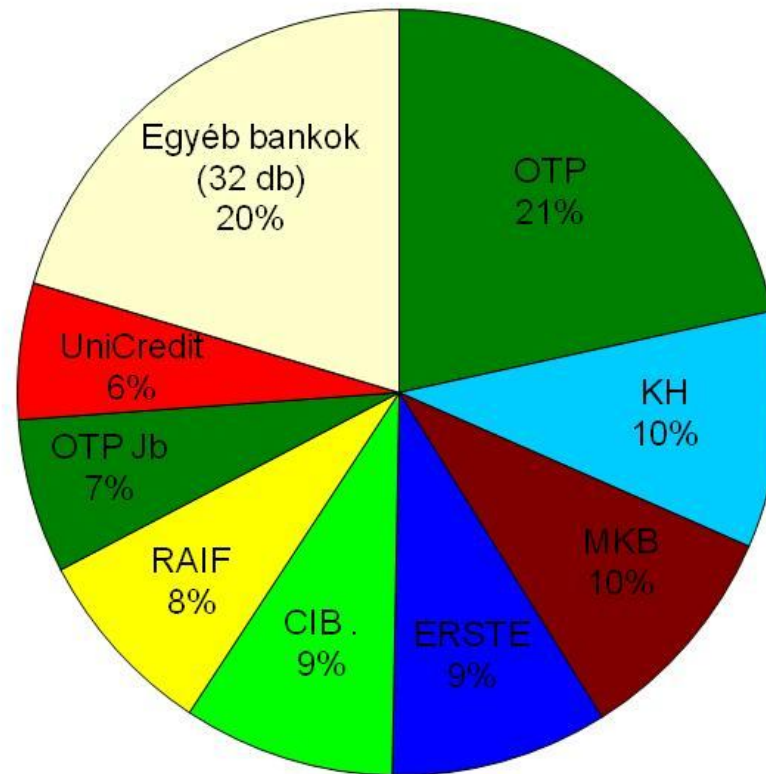
- A stabilitási elemzésekhez szükséges információk
- Adatgyűjtés
 - pénzügyintézetek mérlegei,
 - eredménykimutatása,
 - hitelportfólióra, tőkehelyzetre, hitel és piaci kockázatokra, a pénzügyi tranzakciókra vonatkozó információk
- Publikációk - pénzügyi stabilitási mutatószámok
 - IMF - Financial Soundness Indicators
 - ECB, BIS, OECD

Egyenlőtlenség mérése a stabilitási statisztikákban

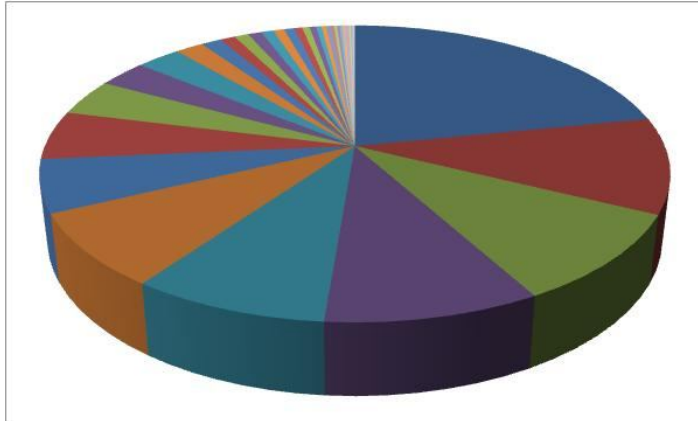
- Bankok piaci részesedése, gazdasági ereje, tőkehelyzete közötti egyenlőtlenségek mérése a piaci verseny hatékonyságának vizsgálata céljából
- IMF FSI javaslat:
 - Gini index
$$G = \frac{1}{n} \left(n + 1 - 2 \left(\frac{\sum_{i=1}^n (n + 1 - i) y_i}{\sum_{i=1}^n y_i} \right) \right)$$
 - Herfindahl index
- ECB adatgyűjtés, hazai elemzések
 - Herfindahl index
 - 3, illetve 5 legnagyobb bank piaci részesedése

Koncentrált a magyarországi bankszektor?

A bankok piaci részesedése mérlegfőösszeg alapján 2009 (forrás: PSZÁF aranykönyv)

2010 november - a magyarországi bankok piaci részesedése

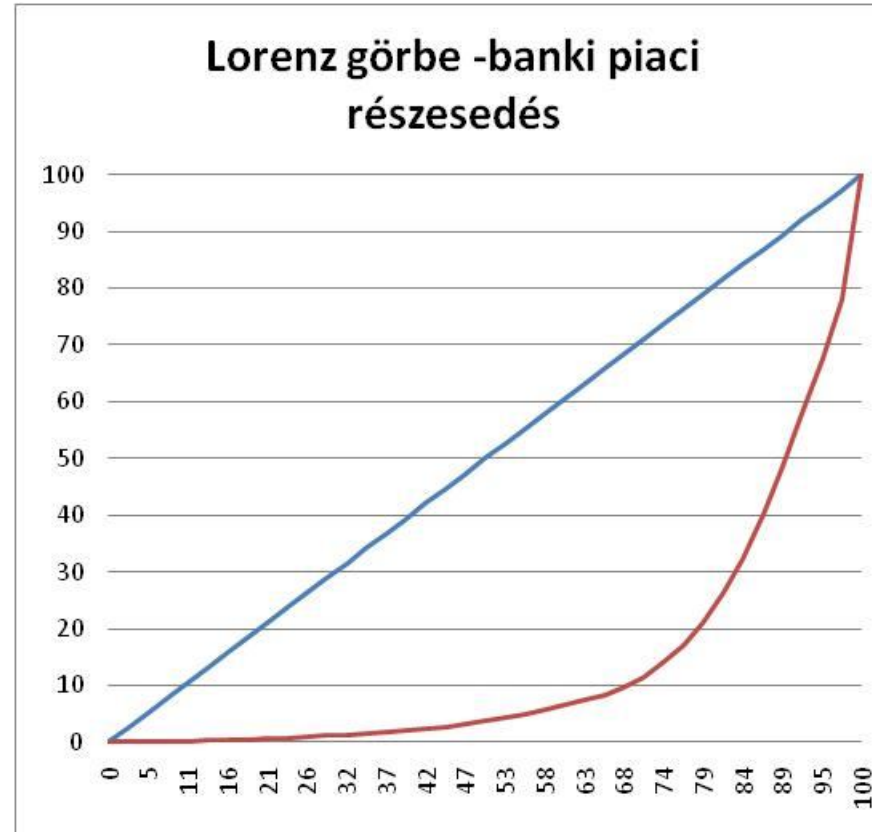

Gini index

0,7180

Herfindahl index

0,1007

Európai
helyzet,
hitelintézeti
piaci
koncentráció
(forrás:ECB)

Table 3 Herfindahl index for credit institutions and share of total assets of the five largest credit institutions

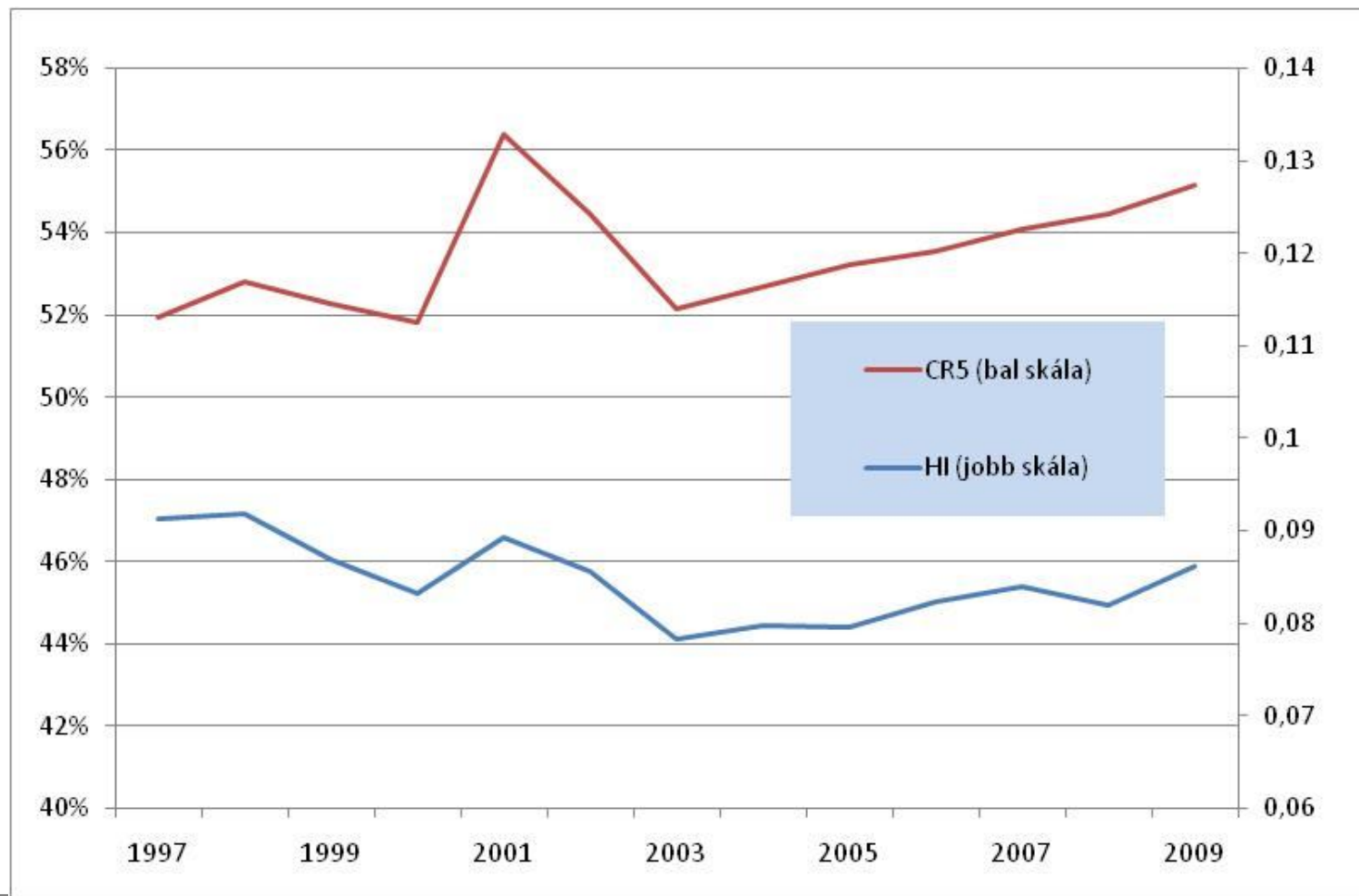
(index ranging from 0 to 10,000 and share of the five largest credit institutions in percent)

	Herfindahl Index for credit institutions					Share of total assets of the five largest credit institutions				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Belgium	2,112	2,041	2,079	1,681	1,622	85.3	84.4	83.4	80.8	77.1
Bulgaria	698	707	833	834	846	50.8	50.3	56.7	57.3	58.3
Czech Republic	1,155	1,104	1,100	1,014	1,032	65.5	64.1	65.7	62.1	62.4
Denmark	1,115	1,071	1,120	1,229	1,042	66.3	64.7	64.2	66.0	64.0
Germany	174	178	183	191	206	21.6	22.0	22.0	22.7	25.0
Estonia	4,039	3,593	3,410	3,120	3,090	98.1	97.1	95.7	94.8	93.4
Ireland	644	649	690	794	881	47.8	49.0	50.4	55.3	58.8
Greece	1,096	1,101	1,096	1,172	1,184	65.6	66.3	67.7	69.5	69.2
Spain	487	442	439	497	507	42.0	40.4	41.0	42.4	43.3
France	727	726	679	681	605	51.9	52.3	51.8	51.2	47.2
Italy	230	220	328	344	353	26.8	26.2	33.1	33.0	34.0
Cyprus	1,029	1,056	1,089	1,019	1,086	59.8	63.9	64.9	63.8	65.0
Latvia	1,176	1,271	1,158	1,205	1,181	67.3	69.2	67.2	70.2	69.3
Lithuania	1,838	1,913	1,827	1,714	1,693	80.6	82.5	80.9	81.3	80.5
Luxembourg	312	384	376	378	388	30.7	39.1	37.9	27.3	27.8
Hungary	795	823	840	819	861	53.2	53.5	54.1	54.4	55.2
Malta	1,330	1,171	1,177	1,236	1,246	75.3	70.9	70.2	72.8	72.7
Netherlands	1,796	1,822	1,928	2,168	2,032	84.5	85.1	86.3	86.8	85.0
Austria	560	534	527	454	414	45.0	43.8	42.8	39.0	37.2
Poland	650	599	640	562	574	48.5	46.1	46.6	44.2	43.9
Portugal	1,154	1,134	1,098	1,114	1,150	68.8	67.9	67.8	69.1	70.1
Romania	1,115	1,165	1,041	922	857	59.4	60.1	56.3	54.0	52.4
Slovenia	1,369	1,300	1,282	1,268	1,256	63.0	62.0	59.5	59.1	59.7
Slovakia	1,076	1,131	1,082	1,197	1,273	67.7	66.9	68.2	71.6	72.1
Finland	2,730	2,560	2,540	3,160	3,120	82.9	82.3	81.2	82.8	82.6
Sweden	845	856	934	953	899	57.3	57.8	61.0	61.9	60.7
United Kingdom	399	394	449	412	467	36.3	35.9	40.7	36.5	40.8
MU16	640	634	659	687	663	42.8	43.1	44.4	44.7	44.6
unweighted average	1,052	1,022	1,032	1,091	1,076	56.7	56.4	56.7	57.0	57.0
EU27	614	592	596	665	632	42.6	41.5	41.5	45.2	44.3
unweighted average	1,135	1,106	1,106	1,120	1,102	59.3	59.0	59.5	59.6	59.5

A magyar bankok koncentrációja csökkent az elmúlt 20 évben....

Év	Bankok száma	Első három bank piaci részaránya (%)	Első öt bank piaci részaránya (%)	Herfindahl index
1991	37	58	76	1565
1995	44	47	62	1313
2000	38	38	52	993
2005	34	41	57	917
2010	38	42	60	1007

A magyar bankok koncentrációja 1997 óta folyamatosan az elfogadható tartományban van....

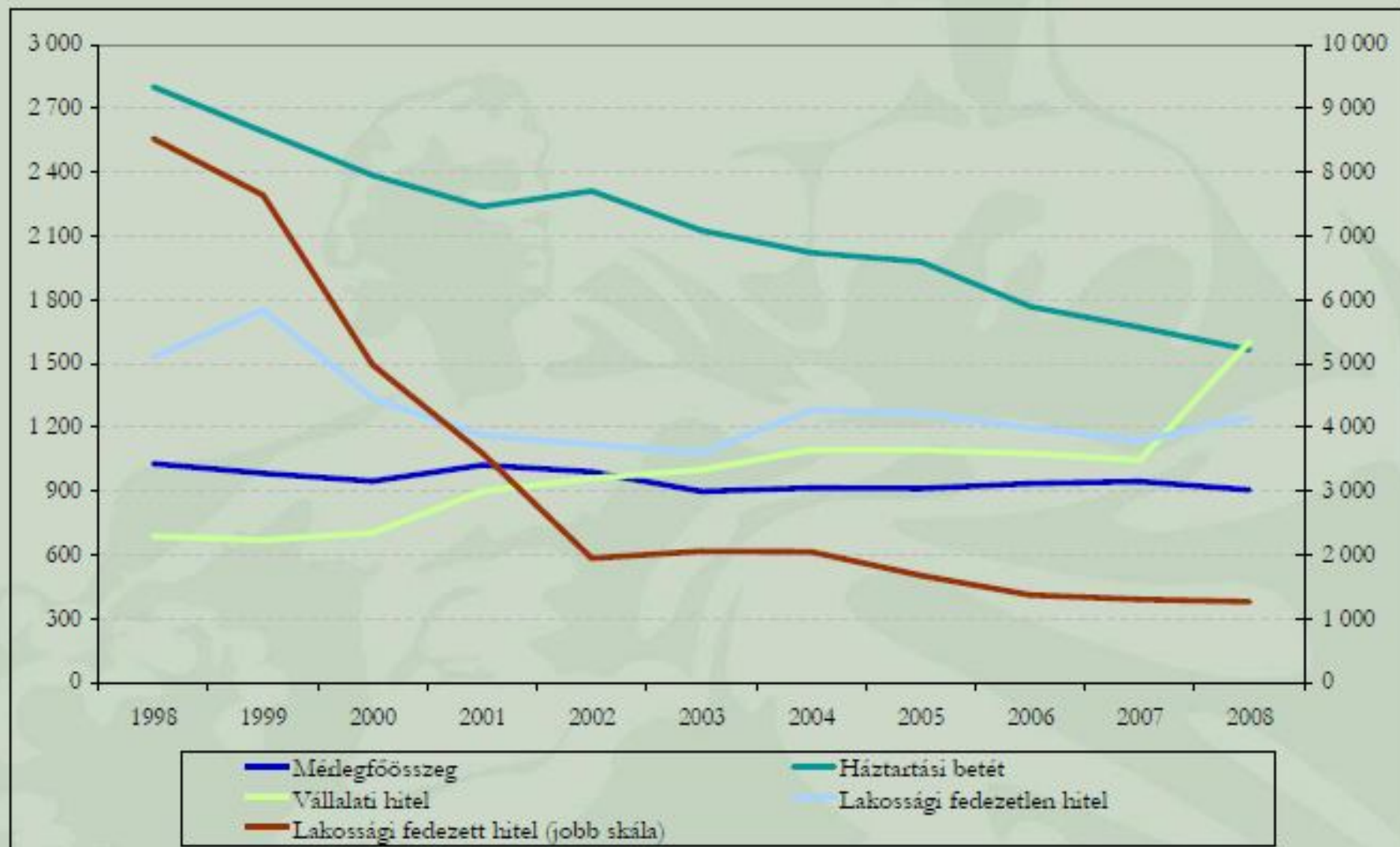
Ugyanakkor a lakossági hiteleken belül erősebb a koncentráció....

Terméktípus	2005 - HI
Folyószámlahitel	1884
Áruhitel	3517
Személyi kölcsön	1959
Autóvásárlási hitel	1056
Szabad felhasználású jelzáloghitel	1458
Lakáshitel	2736
Látra szóló betét	3012
Rövid távú lekötött betét	2090
Hosszú távú lekötött betét	2282

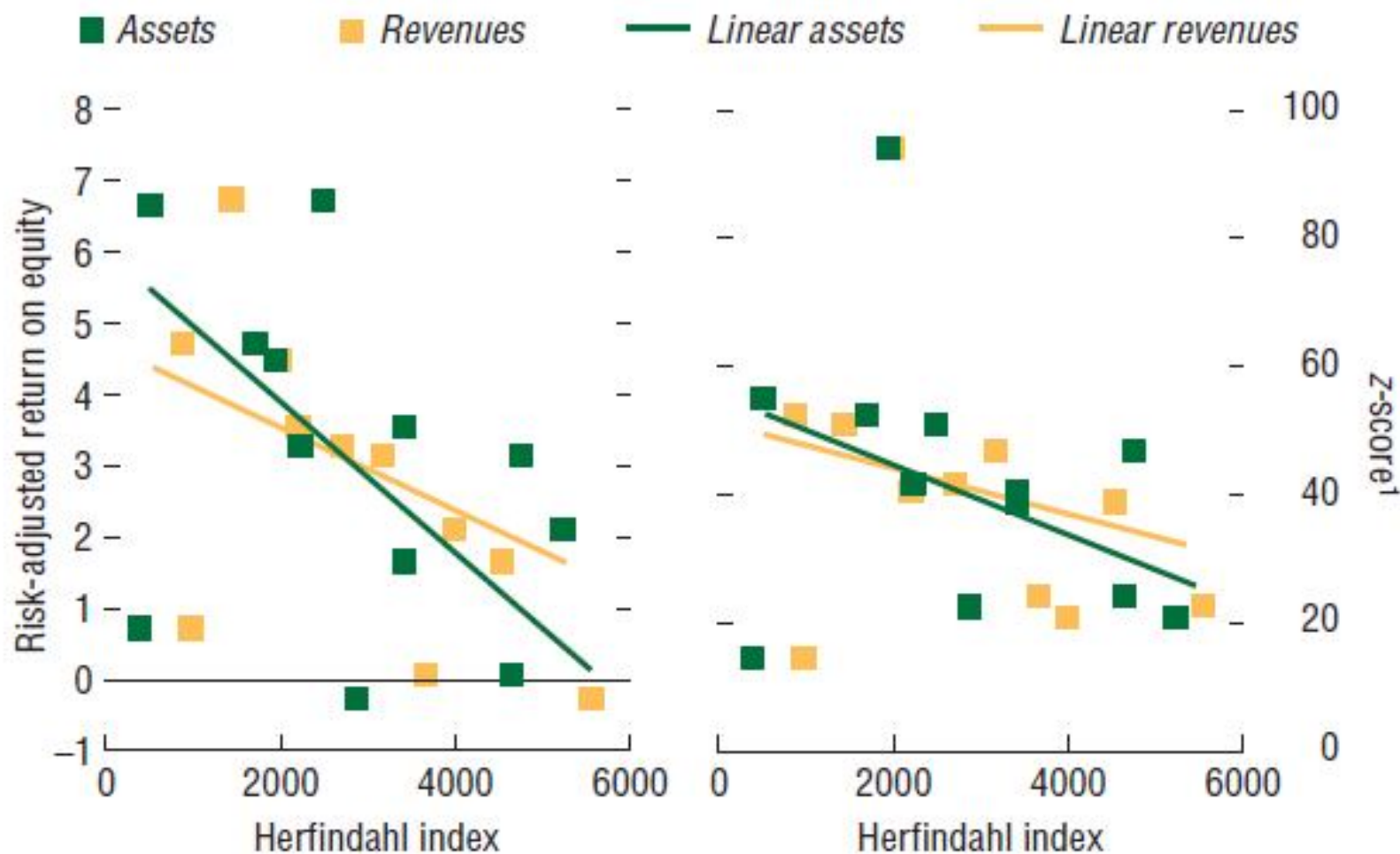
Forrás: Molnár, J.–Horváth, Cs.–Nagy, M. [2006]: Empirical Analysis of Retail Banking Competition: the Case of Hungary, mimeo October 2006

A koncentráció csökkenése a verseny erősödésére enged következtetni a lakossági piacon

Néhány Herfindahl index a magyar bankrendszerben

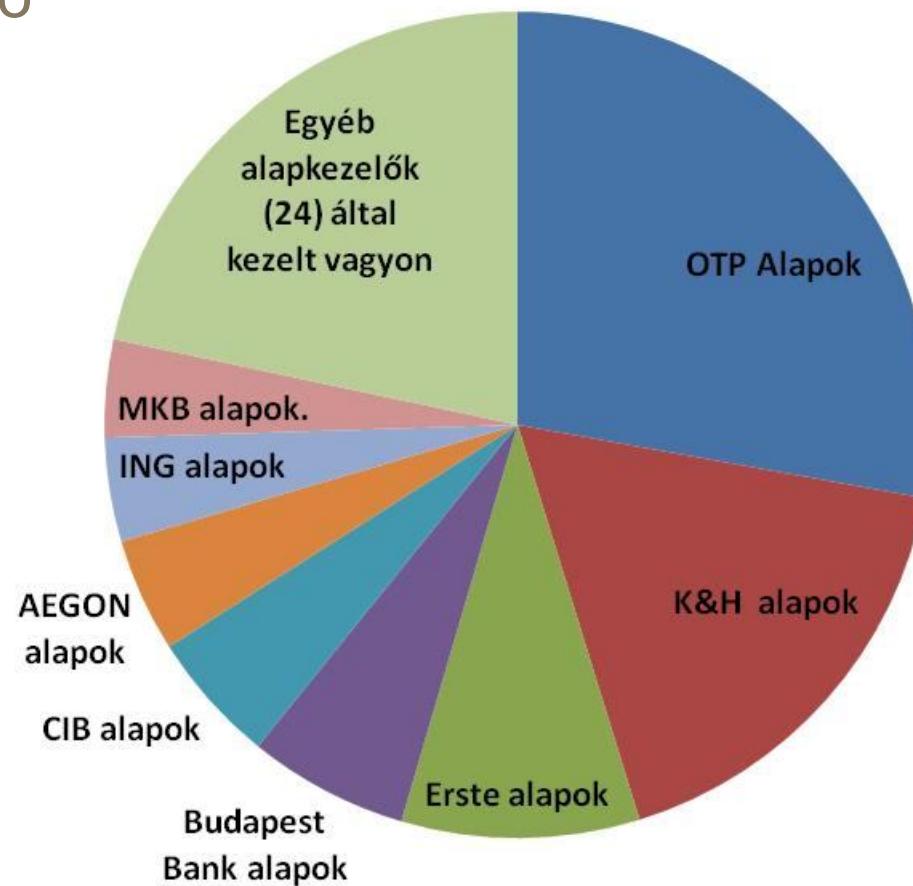
Nem csak a nemzeti bankpiaci egyenlőtlenségeket vizsgálják a stabilitási elemzések...

IMF Global Financial Stability Report, April 2007 Chapter III. The Globalization of Financial Institutions and Its Implication for Financial Stability

Más pénzügyi
piacokon is az első
öt piaci aránya
magas....

**Befektetési alapok által kezelt vagyon
megoszlása (Forrás: PSZÁF aranykönyv)**

Befektetési alapok piacának egyenlőtlenségei - 2009

Herfindahl index

0,1329

Gini index

0,7090

Befektetési alapok által kezelt vagyon
megoszlása (Forrás: PSZÁF aranykönyv)

